

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ วันที่ 13 ตุลาคม 2551 หน้า 2

หุ้นส่วนประเทศไทย
thailand@posttoday.com

กทช.กับความล้มเหลวในการจัดเก็บข้อมูล ด้านโทรคมนาคมของประเทศไทย

หัวใจสำคัญในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมคือการมีข้อมูลที่จำเป็นอย่างครบถ้วนและทันเวลา หากให้ตรงเป้าที่สุดคือ หน่วยงานกำกับดูแลจะไม่สามารถกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพได้เลย หากปราศจากข้อมูลที่เป็นคำตอบที่ความนี้ต้องการตอบก็คือ ในปัจจุบัน คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของไทย ได้มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมอย่างเพียงพอหรือไม่อย่างไร หลังจากที่ย่อมนานแล้ว 4 ปี และมีงบประมาณปีละหลายพันล้านบาท โดยปี 2551 มีงบประมาณถึง 3,800 ล้านบาท (โพสต์ทูเดย์ วันที่ 29 ก.ย. 2551)

สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) ได้จัดทำรายชื่อข้อมูลที่หน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในประเทศต่างๆ ควรจัดเก็บ 119 รายการ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ เช่น ความพร้อมของเครือข่ายโทรศัพท์พื้นฐาน เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการอินเทอร์เน็ต คุณภาพของบริการ ปริมาณการจราจร ค่าบริการของบริการต่างๆ รายได้จากการให้บริการ การลงทุน การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต จากการสำรวจโดยทีดีอาร์ไอ พบว่า ในบรรดาข้อมูล 119 รายการนั้น มี 26 รายการที่มีการจัดเก็บแล้วในประเทศไทย โดยหน่วยงานต่างๆ เช่น NECTEC และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ส่วน 12 รายการมีการจัดเก็บบ้างแต่ยังไม่มีความสมบูรณ์และที่สำคัญที่สุดคือ มีถึง 81 รายการ หรือร้อยละ 68 ของทั้งหมด ที่ไม่มีการจัดเก็บหรืออย่างน้อยก็ไม่ได้มีการรายงานข้อมูลต่อสาธารณะ ตัวอย่างของข้อมูลที่ไม่มีการจัดเก็บหรือมีการจัดเก็บแต่ไม่สมบูรณ์ ได้แก่

- ปริมาณการใช้บริการต่างๆ เช่น จำนวนนาฬิกาที่ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จำนวนนาฬิกาที่ใช้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ จำนวน SMS จำนวนนาฬิกาของการเรียกออกนอกเครือข่ายเดียวกันและการเรียกออกนอกเครือข่าย ฯลฯ
- อัตราค่าบริการต่างๆ เช่น ค่าติดตั้งโทรศัพท์พื้นฐาน ค่าโรมมิ่งโทรศัพท์เคลื่อนที่ ฯลฯ
- คุณภาพของบริการต่างๆ เช่น จำนวนผู้รอ

สายโทรศัพท์พื้นฐาน-ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับโทรศัพท์พื้นฐานที่ได้รับการแก้ไขในวันทำการถัดมา ฯลฯ

- การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสาธารณะ (Public Internet) เช่น จำนวนอินเทอร์เน็ตคาเฟ่
- ภาพรวมของอุตสาหกรรม เช่น รายได้ การจ้างงาน และการลงทุนของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมทั้งระบบ
- ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับบริการใหม่ๆ เช่น ความแพร่หลายและราคาของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประเภทต่างๆ บริการข้อมูลไร้สาย เช่น จำนวนฮอตสปอต

ถ้าศึกษาต่อไปจะพบว่า ข้อมูลเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กทช.) สามารถจัดเก็บได้โดยง่ายและมีต้นทุนต่ำมาก เพราะ กทช.สามารถสั่งการให้ผู้ประกอบการที่รับใบอนุญาตส่งข้อมูลที่ต้องการมาให้ได้อยู่แล้ว โดยไม่ต้องสำรวจใดๆ ซึ่งมีต้นทุนสูงเพิ่มเลย

ปัญหาก็คือ สำนักงาน กทช.ยังไม่ได้จัดเก็บหรืออย่างน้อยก็ไม่ได้รายงานข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้อย่างเป็นระบบเลย ค่าตามที่ตามมาก็คือ เมื่อ กทช.ไม่มีข้อมูลเหล่านี้ การกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมในปัจจุบันจะเป็นไปได้อย่างไร? เพราะ

การไม่ทราบจำนวนนาฬิกาที่ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ก็จะทำให้ กทช.ไม่สามารถทราบอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยเฉลี่ย ซึ่งทำให้ไม่ทราบสภาพการแข่งขันในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการแข่งขันกันจริงหรือไม่ตามไปด้วย การไม่ทราบจำนวนนาฬิกาของการเรียกออกนอกเครือข่ายเดียวกัน (On Net) และการเรียกออกนอกเครือข่าย (Off Net) ของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ก็จะทำให้ กทช.ไม่สามารถทราบอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) ที่เหมาะสมกับต้นทุน ซึ่งทำให้เกิดคำถามตามมาว่า อัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่นาฬิกา 1 บาท ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนั้นมีที่มาที่ไปอย่างไร การไม่ทราบสถานะการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสาธารณะก็จะทำให้ กทช.ไม่สามารถกำหนดนโยบายบริการอย่างทั่วถึง (Universal Service) ได้อย่างถูกต้อง ความไม่ทราบเหล่านี้มีมากเสียจนผู้เขียนรู้สึกว่าการจะต้องเปลี่ยนไปถามว่า จริงๆ แล้ว กทช.ทราบอะไรบ้างเกี่ยวกับตลาดโทรคมนาคมของไทย?

ข้อมูลด้านโทรคมนาคมของประเทศไทยในปัจจุบันจึงต้อยกว่าข้อมูลในยุคที่กิจการโทรคมนาคมถูกผูกขาดโดยรัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่ง คือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.)

“...สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์
รองประธานมูลนิธิสถาบัน
วิจัยเพื่อการพัฒนาระบบเทคโนโลยี
หรือ ทีดีอาร์ไอ

และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) เพราะที่ผ่านมามหาหน่วยงานทั้งสองเคยทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของตน และของผู้รับสัมปทาน แต่ในปัจจุบันเมื่อหน่วยงานทั้งสองหมดสถานะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลก็ไม่มีหน้าที่และไม่สามารถในการจัดเก็บข้อมูลด้านโทรคมนาคมทั้งระบบอีกต่อไป เพราะการเปิดเสรีตลาดโทรคมนาคมทำให้มีผู้ใช้บริการรายใหม่ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับ ทศท.และ กสท.

ในปัจจุบันข้อมูลด้านโทรคมนาคมหลายรายการคงค้างอย่างข้างต้นจึงไม่สามารถหาได้ หรือถ้าจะหาให้ได้ก็ต้องหาข้อมูลจากการรายงานของ บริษัทโทรคมนาคมในตลาดหลักทรัพย์ต่อตลาดหลักทรัพย์ รายงานของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (Security Analyst) หรือบริษัทวิจัยตลาดต่างๆ แทน กทช.เองเมื่อลงโฆษณาผลงานของตนในหน้าหนังสือพิมพ์ก็ยังต้องอ้างข้อมูลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่ของตนแทบทุกครั้ง

ผู้เขียนไม่เคยเห็นหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมในประเทศไทยที่สามารถกำกับดูแลกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องจัดเก็บข้อมูลไม่น่าประหลาดใจที่มีข้อวิจารณ์มากมายถึงความด้อยประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมในประเทศไทยของ กทช. เพราะแม้กระทั่งการเก็บและเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐาน กทช.ก็ยังไม่สามารถทำได้ ก็ยกยาก็จะคาดหวังว่า เมื่อใดประเทศไทยจะมีการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมที่ได้มาตรฐานสักที

แม้จะสายไปมากแล้ว แต่ก็คงไม่มีทางเลือกอื่นที่จะให้การกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของไทยมีประสิทธิภาพ นอกจาก กทช.จะต้องเริ่มจัดเก็บข้อมูลอย่างจริงจัง โดยอย่างน้อยให้ครบตามที่ ITU กำหนด ○

หุ้นส่วนประเทศไทย

thailand@posttoday.com

“อี...สตูดิโอ อาชวานันท์กุล”
Regulatory Watch
www.regulatorywatch.org

เมื่อวันที่ 14 ต.ค. 2551 คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังให้ขยายวงเงินหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund หรือย่อว่า RMF) และกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long-Term Equity Fund หรือ LTF) เป็น 7 แสนบาทต่อปี จากเดิม 5 แสนบาทต่อปี เป็นการชั่วคราว โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2551 อย่างไรก็ตาม ยังคงกำหนดให้หักลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง โดยไม่เกิน 15% ของเงินได้พึงประเมินรายจ่ายของปีต่อไปว่า “ครม. ...หวังว่า (มาตรการนี้) จะส่งเสริมให้ผู้มีรายได้น้อยกว่าเงินออมไปลงทุนในกองทุน RMF และ LTF และทำให้ตลาดหลักทรัพย์ขยายตัวตามมา”

Regulatory Watch เห็นว่า มาตรการนี้ช่วยผู้มีความเสี่ยงที่ยังมีน้อยอยู่ เมื่อเทียบกับประชากรทั้งประเทศ ไม่แน่ว่าจะช่วยให้ “ตลาดหลักทรัพย์ขยายตัว” ตามที่รัฐบาลมุ่งหวัง และผิดวัตถุประสงค์ของกองทุน LTF และ RMF ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1) ผู้ที่จะได้รับประโยชน์เต็มที่จากมาตรการ

มาตรการขยายวงเงินหักค่าลดหย่อนใน RMF และ LTF ช่วยคนรายได้น้อย และผิดวัตถุประสงค์ของกองทุน

ขยายวงเงินลดหย่อนดังกล่าวมีเพียงกลุ่มผู้มีรายได้สูง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากของประชากรทั้งประเทศ เนื่องจากตารางเพดานการลดหย่อนไว้ที่ 15% ของรายได้พึงประเมิน หมายถึง ผู้ที่สามารถหักค่าลดหย่อนได้เต็ม 7 แสนบาท จะต้องมียาได้ไม่ต่ำกว่าปีละ 700,000/15% = 4.67 ล้านบาท โดยประมาณ ซึ่งทั้งประเทศน่าจะมีผู้ที่มีรายได้ถึงระดับนี้เพียงหลักหมื่นคนเป็นอย่างมาก เมื่อคำนึงว่าปัจจุบันกลุ่มผู้มีรายได้สูงสุด 20% ของทั้งประเทศตามการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ยังมีรายได้เฉลี่ยเพียงปีละประมาณ 1.83 แสนบาทเท่านั้น และมีผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพียงประมาณ 1.1 หมื่นราย ที่รายงานว่ามีเงินได้สุทธิ

ต่อปีสูงกว่า 4 ล้านบาท ในปี 2549 (ดูตาราง) ดังนั้น แทนที่จะขยายวงเงินลดหย่อน การปรับเพดานการลดหย่อนให้สูงขึ้น เช่นจาก 15% ของรายได้พึงประเมินเป็น 30% จะช่วยให้ผู้เสียภาษีทุกระดับได้รับประโยชน์จากมาตรการนี้ ไม่จำกัดอยู่เพียงกลุ่มผู้มีรายได้สูงหลักหมื่นคนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกรอบเพดานการลดหย่อนดังกล่าวจำเป็นต้องถูกกฎหมาย จึงไม่ใช่มาตรการที่จะทำได้ในระยะสั้น กระนั้นก็ตาม การใช้มาตรการขยายวงเงินหักค่าลดหย่อนของรัฐบาลใน RMF และ LTF เป็นมาตรการระยะสั้นในสถานการณ์ปัจจุบันก็ไม่เหมาะสมอยู่แน่นอน ดังจะอธิบายต่อไป

(1)	(2)	(3)	(4) = (2) x (3)	(5)	(6) = (5) x (3)	(7)
รายได้	อัตรา	ภาษีเงินได้	ค่าลดหย่อน	ภาษี	อัตรา	ที่ประหยัดได้
ปีละ (บาท)	ภาษี	(บาท)	(บาท)	ปีละ (บาท)	ที่ประหยัดได้	(บาท)
นาย ข	250,000	10%	25,000	37,500	3,750	10%
นาย ค	750,000	20%	150,000	112,500	22,500	20%
นาย ง	2,000,000	30%	600,000	300,000	90,000	30%
นาย จ	8,000,000	37%	2,960,000	700,000	258,000	37%

ที่มา: การคำนวณของ Regulatory Watch, ปรับปรุงจากภาคผนวก 7 ใน พระธรรมนูญและคณะ (อ้างแล้ว)

นอกจากนี้ เมื่อคำนึงว่าผู้มีรายได้สูงระดับนี้จะได้ประโยชน์จากมาตรการดังกล่าวน่าจะมีทางเลือกในการลงทุนที่หลากหลายอยู่แล้ว และปัจจัยลบมาจากการนำเงินไปลงทุนในตลาดหุ้นไทยปรับตัวลดลงต่อไป โดยเฉพาะวิกฤตการณ์การเงินโลก แนวโน้มเศรษฐกิจจะชะลอตัวในปี 2551 ตลอดจนภาวะความขัดแย้งทางการเมืองที่ยังมีความตึงเครียดสูงมาก มาตรการขยายวงเงินหักลดหย่อนดังกล่าวจึงไม่น่าจะส่งผลต่อมูลค่าตลาด หรือสภาพคล่องในตลาดหุ้นไทยอย่างมีนัยสำคัญตามที่รัฐบาลมุ่งหวัง

2) เมื่อคำนึงว่าวัตถุประสงค์เริ่มแรกในการจัดตั้งกองทุน LTF และ RMF นั้น คือการสร้างวินัยในการลงทุนและการออมระยะยาว (และส่งเสริมให้ประชาชนมีเงินใช้หลังเกษียณอายุในกรณีของ RMF) การประกาศใช้มาตรการขยายวงเงินลดหย่อนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่จะ “พุง” ตลาดหุ้นในระยะสั้นที่กำลังอยู่ในช่วง “ขาลง” จึงผิดวัตถุประสงค์ของกองทุนทั้ง 2 ประเภทอย่างสิ้นเชิง

นอกจากนี้ หากมองในแง่ของหลักการเก็บภาษีทั่วไป การหักลดหย่อนภาษีในลักษณะที่ใช้กับ RMF/LTF ในปัจจุบันเป็นมาตรการที่ “ถดถอย” (Regressive) ไม่ใช่ “ก้าวหน้า”

(Progressive) อย่างที่ควรจะเป็น กล่าวคือ ผู้มีรายได้สูงได้ประโยชน์จากมาตรการนี้มากกว่าผู้มีรายได้น้อย ดังตัวอย่างการคำนวณในตารางต่อไปนี้

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า นาย จ. ซึ่งเป็นผู้มีรายได้สูงที่สุดในกลุ่มจะประหยัดภาษีได้สูงที่สุดด้วย ด้วยเหตุนี้ ในระยะยาวรัฐจึงสมควรพิจารณาปรับเปลี่ยนมาตรการนี้ให้มีลักษณะก้าวหน้ามากขึ้นเพื่อให้ผลประโยชน์ไม่ตกอยู่กับผู้มีรายได้สูงมากกว่าผู้มีรายได้น้อย ขยายฐานผู้ที่เข้าข่ายได้รับประโยชน์

นอกจากนี้ ก็ไม่ควรจะละเลยประเด็นที่สำคัญกว่านั้นคือ ภาวะตลาดหุ้นที่ทยอยลดลงเป็นไปตามกลไกตลาดย่อมสะท้อนแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจ การลงทุน และปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนและมุมมองของนักลงทุน

วงเงินลดหย่อน (บาท)	ผู้เสียภาษี (จำนวน)	ผู้เสียภาษี (ร้อยละ)	สัดส่วนภาษีเงินได้ (ร้อยละ)
<50,000	1,856	29%	10%
50,001 - 100,000	3,528	62%	13%
100,001 - 500,000	0,375	7%	21%
500,001 - 1 ล้าน	0,153	3%	40%
1 ล้าน - 4 ล้าน	0,153	3%	32%
>4 ล้าน	0,011	0%	25%
รวม	5,723	100%	100%

ที่มา: พระธรรมนูญ บัญชีรายวัน หนังสือชี้แจง และ ฐิติมา สุขจิตต์, “การประเมินความเปราะบางทางการคลังของไทย: ความเสี่ยง และนัยต่อการดำเนินนโยบายในอนาคต”, ธนาคารแห่งประเทศไทย นำเสนอในงานสัมมนาวิชาการของ ธปท. ปี 2550

ความเห็นต่อร่างประกาศ กทช. เรื่องนิยามและขอบเขตตลาดโทรคมนาคม

เดวิดสัน นิคมเบิร์ก
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
(ทีดีอาร์ไอ)

บทนำ

การควบคุมการใช้ "อำนาจเหนือตลาด" หรือ "อำนาจผูกขาด" อย่างไม่เป็นธรรมของผู้ประกอบการ เพื่อลดการแข่งขันหรือเอาเปรียบผู้บริโภคเป็นประเด็นสำคัญในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม มาตรการดังกล่าวมี 2 แนวทาง คือ 1. การกำกับดูแลเพื่อป้องกัน ซึ่งกำหนดมาตรการขึ้นล่วงหน้า (ex ante regulation) และการลงโทษผู้ประกอบการที่ใช้อำนาจเหนือตลาดอย่างไม่เป็นธรรม เมื่อมีการกระทำเกิดขึ้นแล้ว (ex post regulation)

ก่อนหน้านี้ กทช. ได้ออกประกาศฉบับหนึ่งเพื่อใช้เป็น ex post regulation แล้ว และเมื่อ 17 ต.ค.2551 สำนักงาน กทช. ได้นำเสนอ "ร่างประกาศ กทช. เรื่องนิยามตลาดและขอบเขตตลาดโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ..." เพื่อใช้ในการกลั่นกรองว่าควรกำหนด ex ante regulation กับบริการโทรคมนาคมประเภทใด

ความเห็น

จากการศึกษาผู้เขียนสันนิษฐานว่า กทช. ได้แนวคิดในการกำกับดูแลล่วงหน้ามาจากแนวทางของคณะกรรมการแห่งสหภาพยุโรป (EC) ในด้านหนึ่ง การสร้างกระบวนการกลั่นกรองธุรกิจที่ต้องกำกับดูแลเป็นเรื่อง เพราะช่วยป้องกันการออกมาตรการที่ไม่จำเป็น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันในตลาด

อย่างไรก็ดี ผู้เขียนมีข้อสังเกตหลายประการดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 ร่างประกาศซึ่งระบุจะใช้

ในการนิยามของตลาดที่เกี่ยวข้องเพื่อการกำหนดมาตรการกำกับดูแลล่วงหน้า (ex ante regulation) คือผู้ประกอบการที่มีอำนาจเหนือตลาดอย่างมีนัยสำคัญ "โดยไม่ผูกพันที่จะนำไปใช้บังคับกับการกำกับดูแลในเชิงเศรษฐศาสตร์ (ex post regulation) ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายกรณี" ก่อให้เกิดความสับสน

เนื่องจาก ex ante regulation ของ กทช. และ ex post regulation ของทั้ง กทช. และคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า ต้องมีความสอดคล้องกัน เช่น หากผู้ประกอบการรายหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดตาม ex ante regulation แล้วผู้ประกอบการรายนั้นต้องเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดตาม ex post regulation ซึ่งเป็นแนวทางของ EC ด้วย มิฉะนั้นการกำกับดูแลทั้ง 2 ส่วนจะขัดแย้งกันเอง ประการที่ 2 ร่างประกาศกำหนดให้ กทช. กำหนดหลักเกณฑ์ในการนิยามตลาดเพื่อใช้กำหนด ex ante regulation ใน "ตลาดที่เกี่ยวข้องที่มีการกระทำผูกขาดการแข่งขันหรือใช้อำนาจทางการตลาดที่ไม่เป็นธรรม" ซึ่งน่าจะสร้างความสับสนของผู้กร่าง เนื่องจากกติกานิยามตลาดล่วงหน้าไม่อาจบอกได้ว่าตลาดใดที่มีการกระทำผูกขาดการแข่งขันหรือใช้อำนาจทางการตลาดที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งเป็นเรื่อง "พฤติกรรม" (conduct) ที่อาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้

การนิยามและการวิเคราะห์ตลาดสามารถให้ข้อมูลได้ว่า ตลาดใดที่ผู้ประกอบการมีอำนาจเหนือตลาด ซึ่งเป็นเรื่อง "โครงสร้าง" (structure) ที่มีความเสี่ยงในการใช้อำนาจผูกขาด

ประการที่ 3 ร่างประกาศกำหนดให้ กทช. วางหลักเกณฑ์ในการนิยามตลาดเพื่อใช้กำหนด ex ante regulation แต่กลับมีบทบัญญัติว่า "นิยามของตลาดและตลาดที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามเอกสารแนบท้าย

ประกาศ" ซึ่งน่าจะขัดแย้งกันเอง เพราะดูเหมือนว่าการกำหนดนิยามของตลาดในเอกสารแนบท้ายนั้นน่าจะไม่ได้เกิดขึ้น จากหลักเกณฑ์ตามร่างประกาศเดียวกันนี้เอง เนื่องจากการกำหนดนิยามของตลาดตามประกาศต้องใช้วิธีการทดสอบการขึ้นราคาล็กน้อยชั่วคราว (SSNIP test) ที่ให้ข้อมูลมากขึ้นกว่าข้อมูล กทช. เก็บอยู่

ประการที่ 4 การวางหลักเกณฑ์และปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาว่าบริการประเภทต่างๆ ทดแทนกันได้หรือไม่ที่จะกำหนดขอบเขตตลาดไว้ 4 ประการ คือ (1) ความสามารถในการทดแทนด้านอุปสงค์ ประกอบกับ SSNIP test (2) ความสามารถในการทดแทนกันด้านอุปทาน (3) โครงสร้างและระดับการแข่งขันในตลาด และ (4) อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดโดย กทช. อาจใช้เกณฑ์หนึ่งเกณฑ์ใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร และตามข้อมูลที่มี

หลักเกณฑ์ 4 ประการนี้มีใช้ทางเลือก 4 ทางเลือก หากเป็นองค์ประกอบของการพิจารณาขอบเขตของตลาดด้านต่างๆ ซึ่งโดยลำพังไม่เพียงพอที่จะกำหนดนิยามตลาดได้ (ยกเว้นกรณี SSNIP test) หลักเกณฑ์บางข้อก็ทับซ้อนกัน เช่น การทำ SSNIP test ต้องพิจารณาปัจจัยที่ (1) และ (2) อยู่แล้วจึงไม่ต้องแยก ปัจจัยที่ (1) และ (2) ออกมาต่างหาก ส่วนปัจจัยที่ (3) ก็กว้างและคลุมเครือมากจนไม่สามารถเข้าใจแนวทางได้ ส่วนการนำ SSNIP test มาใช้หากทำได้จริงเป็นเรื่องที่ ดี แต่ กทช. ไม่ควรผูกมัดตนเองในการนำวิธีการนี้มาใช้จนกว่าจะมีข้อมูลและประสบการณ์ที่พร้อมกว่าที่เป็นอยู่

นอกจากนี้ การให้อำนาจ กทช. เลือกใช้เกณฑ์ข้อใดบางข้อได้เป็นเรื่องน่ากังวลอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ประกอบการ เช่น ผู้ให้บริการใหม่ๆ ไม่สามารถคาดเดาได้เสียว่าบริการของตนจะเข้าข่ายถูกกำกับดูแลล่วงหน้าหรือไม่ เพราะไม่ทราบว่า นิยาม

ตลาดเป็นอย่างไร หาก กทช. เลือกกำหนดนิยามตามปัจจัยต่างๆ จะได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน จึงควรกำหนดปัจจัยขึ้นค่าที่จะใช้พิจารณาโดยไม่มีข้อขัดแย้ง เช่น ความสามารถในการทดแทนด้านอุปสงค์ อุปทาน อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด แนวโน้มทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อโครงสร้างและการแข่งขันในตลาด ซึ่งเป็นแนวทางที่ EC ใช้มาก่อน

และประการที่ 5 ระบุว่า "เพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ หรือเพื่อส่งเสริมการลงทุนและสนับสนุนการพัฒนาวิศวกรรมในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ คณะกรรมการอาจกำหนดยกเว้นข้อบังคับใช้ที่บังคับหรือแต่เฉพาะบทบัญญัติข้อใดข้อหนึ่งของประกาศนี้ได้"

เป็นการให้ดุลพินิจแก่ กทช. มากเกินไปอย่างไม่เหมาะสม หาก กทช. เห็นว่ามีความจำเป็นในการผ่อนปรนหรือไม่กำกับดูแลบริการใดแล้ว กทช. ก็ยังจำเป็นต้องกำหนดนิยามของตลาดอยู่ แต่ประกาศไม่กำกับดูแลล่วงหน้าแล้ว ไม่เกี่ยวข้องกับการใช้ประกาศนี้บังคับหรือบางส่วน

สุดท้ายร่างประกาศยังมีความคลาดเคลื่อนทางเทคนิคหลายประเด็น โดยเฉพาะการกำหนดนิยามและขอบเขตตลาดซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาทางปฏิบัติมาก

สรุปและข้อเสนอแนะ

โดยสรุปการพิสูจน์ความจำเป็นในการออกมาตรการกำกับดูแลล่วงหน้าสำหรับธุรกิจโทรคมนาคมเป็นสิ่งที่ ดี เพราะจะช่วยป้องกันมิให้ กทช. ออกมาตรการที่ไม่จำเป็นและช่วยกระตุ้นให้ กทช. เฝ้าระวังข้อมูลเพื่อใช้กำหนดขอบเขตบริการ อย่างไรก็ดี ร่างประกาศฉบับนี้มีปัญหาอยู่หลายประการทั้งสาระสำคัญด้านหลักเกณฑ์ วิธีการกำหนดนิยามตลาดซึ่งสับสน การกำหนดนิยามตลาดตามภาคผนวกแนบท้ายซึ่งไม่มีหลักฐานสนับสนุน การให้ดุลพินิจแก่ กทช. ในการเลือกเกณฑ์กำหนดนิยาม หรือสามารถเลือกไม่ใช้ประกาศนี้กับบางบริการ

ผู้เขียนเห็นว่า กทช. ยังไม่พร้อมที่จะใช้แนวทางกำหนดนิยามตลาดที่ซับซ้อน เช่น SSNIP test เนื่องจากยังขาดทั้งข้อมูลและประสบการณ์ การใช้เครื่องมืออย่างนี้ถูกต้องจะส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการกำหนดนิยามตลาดและการกำกับดูแลที่ตามมาได้ กทช. ควรใช้แนวทางนิยามตลาดที่ไม่ซับซ้อนมาก เช่น แนวทางที่สหภาพยุโรปเคยใช้มาก่อน ซึ่งพิจารณาหลายปัจจัยประกอบกัน เช่น ค่าความยืดหยุ่นด้านอุปสงค์ อุปทาน อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ฯลฯ (ดูบทความฉบับเต็มได้ที่ www.regulatorywatch.org)

TELECOMMUNICATIONS

TDRI: Mobile users gouged by interconnection fees

KOMSAN TORTERMVASANA

Mobile phone users in Thailand have been paying too much the past two years because of excessively high interconnection fees, according to the Thailand Development Research Institute (TDRI).

The TDRI took issue with the call-termination rates charged by mobile operators under the interconnection (IC) system, a series of charges for handling calls across different networks.

TDRI vice-president Somkiat Tangkitvanich said the termination rate of one baht per minute was four times the operators' actual cost.

He said that TDRI based its conclusions on an analysis of the financial statements of DTAC, the country's second-largest mobile operator, submitted to the Stock Exchange of Thailand. It found that the company's cost of call termination was less than 27 satang per minute, or even as low as 14 satang if a comparative analysis were to be done over a longer timeframe.

The TDRI submitted its study to the National Telecommunications Commission (NTC) recommending the regulator review the IC rates and ceilings.

Mr Somkiat said that if the NTC ignored the proposal, the TDRI would

advise consumers to sue the regulator in the Administrative Court.

Under regulations that took effect in May 2007, operators negotiated IC rates for call origination, call duration and termination based on their costs.

The top three operators — Advanced Info Service, DTAC and True Move — agreed to termination rates of one baht but the NTC never asked if this rate represented real costs, said Mr Somkiat.

Instead of negotiating lower rates, individual operators changed their promotional strategies, said Mr Somkiat, who likened the three top operators to a cartel. Each one encouraged customers

to make calls within the same network to avoid paying IC charges to rivals.

He said DTAC further exploited the IC regime with its "Receive Call, Receive Money" promotion. The campaign offered prepaid customers a credit of 50 satang when receiving calls from other networks. However, DTAC received one baht for call termination and simply gave its customers half, said Mr Somkiat.

DTAC chief operating officer Thana Tianachariya said a one baht per minute IC charge was not excessive compared to other countries, as Japan charges six baht a minute. Thai service charges were among the lowest in the world, he added.

มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 15 พฤศจิกายน 2551 หน้า 7

‘ทีดีอาร์ไอ’ติงกทช.ปล่อยมือถือซ้ำ

นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ รองประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) เปิดเผยมถึงการคิดอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (อินเตอร์คอนเนกชัน ชาร์จ) หรือไอซี ที่ 1 บาทต่อนาทีในปัจจุบัน ว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ปล่อยให้เอกชนสามารถกำหนดอัตราตามที่ตกลงกันเองได้ ซึ่งขัดกับประกาศ กทช.ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ.2549 ที่ระบุว่าจะต้องอยู่ภายใต้อัตราที่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง จึงต้องการให้ กทช.เรียกข้อมูลจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยเฉพาะทั้ง 3 รายใหญ่ในตลาดที่อยู่ในระบบไอซี ได้แก่ เอไอเอส ดีแทค และทรูมูฟ เพื่อนำมาตรวจสอบว่าอัตราค่าไอซีในปัจจุบันสอดคล้องกับต้นทุนที่แท้จริงหรือไม่ และเข้าไต่ถามกับดูแลและแก้ไขเรื่องนี้อย่างจริงจัง ทั้งนี้ เนื่องจากผลการศึกษาข้อมูลพบว่า ต้นทุนส่วนเพิ่มในการให้บริการของผู้ให้บริการเฉลี่ยอยู่ที่ 0.27 บาทต่อนาที ซึ่งน้อยกว่าการเรียกเก็บค่าไอซีในปัจจุบันถึง 4 เท่าตัว

●คิดค่าไอซีนาที่ละบาท-เกินจริงถึง4เท่าตัว

“ค่าไอซีที่สูงเกินจริงมีผลให้ผู้ให้บริการสามารถฮั้วราคากันได้โดยทางอ้อม เป็นสิ่งผิดกฎหมาย ขณะเดียวกัน กทช.จะบอกว่าไม่ได้ข้อมูลไม่ได้ ในฐานะเรกูเลเตอร์ต้องเรียกข้อมูลจากเอกชนมาดู เพื่อพิสูจน์ให้ได้ว่าที่ราคา 1 บาทต่อนาทีเป็นต้นทุนที่แท้จริงหรือไม่”

นายสมเกียรติกล่าวว่า อัตราค่าไอซีที่สูงเกินจริง ส่งผลให้ที่ผ่านมาผู้ให้บริการลดการแข่งขันด้านราคาประเภทโปรโมชั่นบุฟเฟต์ (เหมาจ่าย) หรือโทร.ราคาถูกลดลง เพื่อไม่ต้องการเพิ่มจำนวนลูกค้าและเกิดการโทร.ออกมากขึ้น ขณะเดียวกันการกำหนดค่าบริการกลับมีแนวโน้มสูงขึ้น ปัจจุบันเฉลี่ยที่ 1.50 บาทต่อนาที ทั้งที่เมื่อคำนวณจากต้นทุนเฉลี่ยการให้บริการที่แท้จริงไม่น่าเกิน 0.50-0.60 บาทต่อนาที นอกจากนี้ ผู้ให้บริการยังแยกค่าบริการออกเป็น 2 ส่วน คือ โทร.ในเครือข่าย และนอกเครือข่าย ซึ่งการ

โทร.นอกเครือข่ายจะมีราคาสูงกว่า แต่ผู้บริโภคไม่สามารถทราบตัวเลขหมายที่โทร.ออกอยู่ในหรือนอกเครือข่าย ตลอดจนเกิดโปรโมชั่นแปลกๆ ออกสู่ตลาด อย่างรับสาย...รับทรัพย์ เป็นต้น

นายธนา เชียรอัจฉริยะ รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารดีแทค กล่าวว่า หาก กทช.เป็นผู้ประกาศอัตราค่าไอซีให้ใช้ร่วมกันไม่ว่าจะอยู่ในอัตราเท่าไร ทางดีแทคก็ต้องยอมรับ แต่ราคา 1 บาทที่คิดกันอยู่ในปัจจุบันนั้นไม่ได้แพงเกินจริง หากเทียบกับบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ซึ่งคิดอัตรานาที่ละ 6 บาท

ด้านนายสุรนนท์ วงศ์วิทยากำจร เลขานุการ กทช. กล่าวว่า ที่ผ่านมากทช. ได้รับข้อมูลเรื่องการคำนวณต้นทุนไม่ละเอียดพอ จึงไม่ได้กำกับดูแลเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม การคำนวณค่าไอซีนั้นมีหลายวิธี และทาง กทช.ยินดีรับข้อมูลตามที่ทีดีอาร์ไอเสนอเพื่อพิจารณาเช่นเดียวกัน

ดึงรัฐยึดอายุสัมปทานทางด่วนให้เอกชน 'ทีดีอาร์ไอ'ชี้ยิ่งเสียเปรียบกว่าจ่ายชดเชย

นายสุเมธ องกิตติกุล ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายการวิจัย ทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาสังคม สถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) เปิดเผย ว่า การทำสัญญาสัมปทานทางพิเศษ หรือ ทางด่วน ระหว่างการทางพิเศษแห่งประเทศไทย และเอกชนที่ผ่านมาประสบปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะการที่ภาครัฐเปลี่ยนจากจ่ายค่าชดเชยกรณี ที่ทำผิดสัญญาเป็นการยึดอายุสัมปทานให้กับ เอกชนแทน ส่งผลให้เกิดความไม่โปร่งใสในระบบ ก่อนข้างสูง และขยายโอกาสให้เอกชนเก็บสะสม

รายได้เพิ่มขึ้น ขณะที่รัฐเองได้เป็นเจ้าของโครง การทางด่วนต่างๆ ข้างลง ทั้งนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อย่างมากคือ การขึ้นราคาค่าทางด่วน ซึ่งในการ ทำสัญญาสัมปทานจะระบุชัดเจนถึงเงื่อนไขใน การขึ้นค่าทางด่วนที่เกี่ยวข้องกับปริมาณการ จราจร เช่น ถ้าค่าผ่านทางราคา 40 บาท จะมี ปริมาณการจราจรประมาณ 500,000 เที่ยวต่อ วัน แต่ถ้าปรับขึ้นเป็น 50 บาท ปริมาณการจราจร อาจลดลงเหลือ 400,000 เที่ยวต่อวัน เป็นต้น ทั้ง ยังมีเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดข้อ พิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน จนเป็นเหตุให้เอกชน เรียกเรื่องค่าชดเชย

“ถ้ารัฐทำผิดสัญญาจริง ก็ควรชดเชยตาม ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ไม่ควรใช้การยึดอายุ สัมปทาน เพราะเป็นการเอื้อเอกชนมากเกินไป” นายสุเมธกล่าว และว่า จากการศึกษาพบว่าหาก รัฐเปลี่ยนรูปแบบการทำสัญญาสัมปทานด้วยวิธี ประมูลสัมปทานแบบรายได้มูลค่าปัจจุบันน้อย ที่สุด โดยเอกชนผู้ที่ต้องการรายได้น้อยที่สุดจะ เป็นผู้ชนะการประมูล และสัมปทานจะหมดอายุ เมื่อผู้รับสัมปทานเก็บรายได้สะสมครบจำนวนที่ เสนอ แนวทางนี้จะช่วยลดความเสี่ยงด้านปริมาณ การจราจร ลดการแทรกแซงของรัฐแล้ว ยัง สามารถขยายทางด่วนที่มีลักษณะมาแข่งขันกัน ได้ด้วย

ปัจจุบันการทำสัญญาระบบสัมปทานทางด่วน ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ในกรุงเทพฯ ที่เป็นสัญญาร่วมทุนกับบริษัทเอกชน ได้แก่ โครงการทางพิเศษศรีรัช (ทางด่วนชั้นที่ 2) โครงการทางพิเศษศรีรัชส่วนใต้ (สายพระราม 9- ศรีนครินทร์) และโครงการทางพิเศษอุดรรัถยา

ประเภท
ธุรกิจ

บทความ

เกณฑ์กำกับ 'หุ้นร้อน' ใหม่ ทำอะไรไม่ได้เป็น 'เสือกระดาษ' ?

Regulatory Watch

โครงการจับจ้องของคณะกรรมการ
www.regulatorywatch.org
สฤณี อาชวานันทกุล

Regulatory Watch ฉบับก่อนหน้า
นี้ตั้งข้อสังเกตว่า มาตราการกำกับ
ดูแล "หุ้นร้อน" ที่ตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย (ตลท.) ประกาศใช้เมื่อ
วันที่ 21 พฤษภาคม 2551 ที่ผ่านมา ซึ่ง
กำหนดให้วงเงินสดเพิ่มจำนวน (cash
balance) สำหรับการซื้อขายหุ้นร้อนที่เข้าข่ายที่
ตลท.ประกาศนั้น ในหลักการน่าจะเพิ่ม
ความโปร่งใสและมีส่วนช่วยเสริมสร้าง
เสถียรภาพการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด
หลักทรัพย์ และบั่นทอนความสามารถของ
"นักปั่นหุ้น" ในการสร้างราคาหลักทรัพย์ใน
turnover list ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย
อย่างไรก็ดีปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่
กำหนดว่า มาตราการใหม่ของ ตลท.ดังกล่าว
จะสามารถบรรเทาหรือสกัดพฤติกรรมสร้าง
ราคาหุ้น ("ปั่นหุ้น") ได้จริงในภาคปฏิบัติ
เพียงใด คือ "คุณภาพ" ของชุดหลักเกณฑ์
ที่ใช้ในการคำนวณและกำหนดคุณสมบัติ
ของหลักทรัพย์ที่เข้าข่ายหุ้นร้อนที่ ตลท.
จะสั่งให้วงเงินสด เนื่องจากถ้าหลักเกณฑ์
ดังกล่าวไม่เหมาะสม ไม่รัดกุม และ/หรือ
ไม่เป็นธรรม ก็อาจมี "หุ้นร้อน" บางตัวที่
เป็น "หุ้นปั่น" จริงๆ หลุดรอดการกำกับ
ดูแลอย่างเคร่งครัดไปได้ ขณะที่ "หุ้นร้อน"
ตัวอื่นๆ ที่ไม่ได้เป็น "หุ้นปั่น" แต่เป็นหุ้น
turnaround (หมายถึงหุ้นของบริษัทที่มี
ปัจจัยพื้นฐานเปลี่ยนไปอย่างมาก เช่น เพิ่ง
ปรับโครงสร้างหนี้สำเร็จ เปลี่ยนผู้บริหาร
ควบรวมกิจการกับบริษัทอื่น ฯลฯ) ที่นัก
ลงทุนให้ความสนใจสูง อาจจะถูกเป็นเป้า
ของการกำกับดูแลอย่างเพิ่มพูนแทน

ในมาตรการใหม่ของ ตลท. หลักทรัพย์ที่
นักลงทุนต้องวางเงินสดเพิ่มจำนวนจะต้องอยู่
ในรายชื่อหลักทรัพย์ที่มีอัตราการซื้อขาย
หมุนเวียนสูง (turnover list) ตามนิยามที่
คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด
หลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ประกาศ โดยหุ้นสามัญ
ที่ถือวางเงินสดเพิ่มจำนวนจะต้องเป็นหุ้น
สามัญในตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลัก
ทรัพย์เอ็มเอโอ ที่มี turnover ratio มากกว่า
หรือเท่ากับร้อยละ 50 และ P/E ratio มาก
กว่าหรือเท่ากับ 50 เท่าหรือมีผลการดำเนินงาน
ขาดทุน และมีมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อ
วันมากกว่าหรือเท่ากับ 100 ล้านบาท

Regulatory Watch เห็นว่า เกณฑ์ดัง
กล่าวของ ตลท. และ ก.ล.ต. (ซึ่งเป็นผู้
กำหนดสูตรที่ใช้ระบุ turnover list) นั้น
"อ่อน" เกินกว่าที่จะใช้สกัดกั้นการปั่นหุ้นได้
อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลสำคัญ
ที่สุด คือ ถ้าเราดูที่หุ้นที่ ก.ล.ต.ใช้ในการ
คำนวณ P/E ratio ใน turnover list ซึ่ง
ตามสูตรมีค่าเท่ากับมูลค่าหุ้นตามราคาตลาด
ณ วันสิ้นสุดสัปดาห์ หาค่าด้วยค่าร้อยละ 4
ไตรมาสล่าสุดนั้น เป็น "กำไรย้อนหลัง" ซึ่ง
มิได้สะท้อนแนวโน้มการทำการกำไรในอนาคต
ซึ่งเป็นปัจจัยที่นักลงทุนใช้ในการตัดสินใจ
ลงทุน เพราะนักลงทุนย่อมลงทุนเพราะต้อง
การผลตอบแทนในอนาคต ไม่ใช่ในอดีต
เรามองว่าการที่ ก.ล.ต. และ ตลท. ใช้
P/E ratio ในอดีต (historical P/E ratio)
เป็นพื้นฐานในการกำหนดว่าหุ้นร้อนตัวใดต้อง
วางเงินสดเพิ่มจำนวน แทนที่จะใช้ P/E ratio
ที่ขึ้นอยู่กับประมาณการในอนาคต (forward-
looking P/E ratio) นั้น ไม่เหมาะสม โดย
เฉพาะเมื่อคำนึงถึงพฤติกรรมของหุ้นร้อนที่
น่าสงสัยว่าจะเป็น "หุ้นปั่น" ในตลาดหุ้นไทย
ด้วยเหตุผลสองข้อหลักดังต่อไปนี้

1. วิธีการสร้างราคาหุ้น หรือ "ปั่นหุ้น"
ของ "เจ้ามือ" รายใหญ่หลายรายในปัจจุบัน
กระทำอย่างเป็นขบวนการที่มีความลับ

ซับซ้อน มีผู้ร่วมมือหลายฝ่ายมากกว่าในอดีต
โดยไม่ได้นับหุ้นจากการซื้อขายเท่านั้น แต่
ยังอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหารระดับสูง
ของบริษัท (ซึ่งมักเป็นสมาชิกของกลุ่มปั่น
หุ้น) ในการสร้าง "เรื่องราว" (story) ของ
หุ้นอย่างมีสีสันเพื่อหลอกล่อให้นักลงทุนราย
ย่อยเข้าใจผิด คิดว่าบริษัทนี้มีแนวโน้มผล
ประกอบการดีจริง การพยายาม "ปั่นหุ้น"
ให้มีกำไรสุทธิ เช่น จากธุรกรรมพิเศษที่ไม่
เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานธุรกิจปกติ (อาทิ
กำไรจากเงินลงทุน กำไรอัตราแลกเปลี่ยน
 ฯลฯ) จึงเป็นส่วนสำคัญของการเล่นหุ้น story
ให้นักลงทุนรายย่อยเข้าใจ บริษัทที่ดำเนิน
การในลักษณะนี้จึงสามารถหนีอิทธิพลที่
กำไรสุทธิให้ดูดีได้และทำให้ P/E ratio ซึ่ง
ใช้กำไรจากอัตรากำไรสุทธิเป็นฐานที่จะสูงถึง
เกณฑ์ที่ ตลท. จะใช้มาตรการวางเงินสด
เพิ่มจำนวน คือ 50 เท่า

เราจึงไม่แปลกใจว่า ตั้งแต่เกณฑ์ใหม่
ของ ตลท. มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1
กรกฎาคม 2551 ที่ผ่านมา ยังไม่มีหุ้นที่ติด
turnover list ตัวใดที่นักลงทุนต้องวาง
เงินสดเพิ่มจำนวนเลย ยกเว้นหุ้นของบริษัท
ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุน เนื่องจากไม่มี
หุ้น turnover list ที่มีกำไรสุทธิ P/E
ratio สูงถึง 50 เท่า

turnover ratio สูงกว่าร้อยละ 50 และ
P/E ratio อดีต สูงกว่า 50 เท่า คิด
turnover list และถูกบังคับวางเงินสดเพิ่ม
จำนวน ตามเกณฑ์ของ ตลท. ทั้งๆ ที่ถ้าใช้
P/E ratio ที่ขึ้นอยู่กับประมาณการ
อนาคต P/E ratio จะต่ำกว่า 50 เท่า
เพราะนักวิเคราะห์ประเมินว่ากำไรสุทธิใน
อนาคตจะสูงกว่าในอดีตมาก
เพื่อให้มาตรการนี้มีประสิทธิภาพอย่าง
แท้จริง เราขอเสนอให้ ก.ล.ต. และ ตลท.
ใช้ประมาณการกำไรสุทธิ 4 ไตรมาสใน
อนาคต (forward-looking P/E ratio)
ในการคำนวณ P/E ratio สำหรับการวัดค่า
turnover list แทนการใช้กำไรสุทธิในอดีต
โดยอาจใช้ประมาณการเฉลี่ยของนัก
วิเคราะห์หลักทรัพย์ (analyst consensus)
เป็นฐานในการคิด อย่างไรก็ดี เนื่องจาก
ปัจจุบันยังไม่ค่อยมีนักวิเคราะห์ที่จัดทำบท
วิเคราะห์ "หุ้นร้อน" เท่าไรนัก ก.ล.ต. และ
ตลท. จึงควรพิจารณาถอนมาตรการ
สนับสนุนให้มีการจัดทำวิเคราะห์ดังกล่าว
มากขึ้น โดยอาจให้เงินอุดหนุนบริษัทหลัก
ทรัพย์ให้ดำเนินการดังกล่าว ดังเช่นกรณีของ
ตลาดหุ้นมาเลเซีย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นัก
ลงทุนได้ทราบแนวโน้มการดำเนินงานของหุ้น
ร้อนจากประมาณการของนักวิเคราะห์หลัก
ทรัพย์ และช่วย ก.ล.ต. และ ตลท. คิดตาม
สองข้อว่า บริษัทใดมีการสร้างเรื่องราวที่
ปรากฏภายหลังว่าไม่เป็นจริงอีกทางหนึ่งด้วย

เอกสารอ้างอิง

- 1) ประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
"การให้สมาชิกดำเนินการให้ลูกค้าทำการซื้อขาย
หลักทรัพย์ด้วยบัญชีแยกขาด (Cash Balance)
พ.ศ.2551" ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2551
- 2) ข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เรื่อง "มาตรการดำเนินการให้มีการซื้อขายหลัก
ทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ผิดไปจากสภาพปกติ
ของตลาด (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551" ลงวันที่ 21
พฤษภาคม 2551